

Kültür ve Miras - 2

1. Orta Asya'da yapılan arkeolojik kazılarda Türklere ait kılıç, ok, yay gibi savaş aletleri, çanak çömlekler, kilimler, at koşum takımları, çeşitli süs eşyaları ve zırhlar bulunmuştur.

Buna göre Türklerin Orta Asya'da;

- I. madencilik,
- II. dokumacılık,
- III. tarım

faaliyetlerinden hangileri ile uğraştıkları söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Türklerin ilk anayurdu Orta Asya, karasal iklimin hâkim olduğu, dağlarla çevrili bir bölgedir. Tabiat şartlarına uyum sağlayan Türkler, yazın suyun ve otlak alanların bol olduğu yaylalarda, kışın ise daha korunaklı olan kışlaklarda yaşamışlardır. Türkler koyun, sığır ve at gibi hayvanları evcilleştirmiştir. Ayrıca demiri işleyerek kılıç, ok, yay gibi silahlar yapmışlardır.

Verilen metinde Orta Asya Türkleri ile ilgili aşağıdaki-lerden hangisine ulaşamaz?

- A) Orta Asya'nın iklim şartlarından etkilenmişlerdir.
- B) Hayvancılık faaliyetlerinde bulunmuşlardır.
- C) Kalıcı mimari eserler bırakmışlardır.
- D) Madencilikle uğraşmışlardır.

3. Bağdatlı bilim adamı İbnü'l-Cahiz Orta Asya'daki Türklerin yaşam tarzı ile ilgili şu satırları kaydetmiştir: "Türkler, öyle bir halktır ki yerleşik hayat, hareketsizlik, bir yerde uzun bir süre bulunma, değişiklik ve hareketliliğin az olması, onlar için düşünülemez... Türklerin en önemli silahı, yay ve oklardır. Bunları çok iyi kullanmaktadırlar... Onlar atlarını hızla arkaya ve öne, sağa ve sola, aşağı ve yukarıya yönlendirerek ok atmaktadırlar."

Metinde ifade edilen Orta Asya'daki Türkler ile ilgili;

- I. İslamiyet'in yayılmasına öncülük ettikleri,
- II. Göçebe yaşam tarzını benimsedikleri,
- III. Gelişmiş askerî yeteneklere sahip oldukları

çıkartmalarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

4. Dünyanın en eski halılarından biri olan Pazırık halısının MÖ III. yüzyılda yaşayan Asya Hun Türklerine ait olduğu kabul edilmektedir. Rus arkeolog C. I. Rudenko tarafından 1947-1949 yılları arasında Sibirya'da Altay Dağları eteklerinde, Türklere ait olan Pazırık kurganındaki oda şeklindeki mezardan çıkarılmıştır. Günümüzde ise Rusya'da bulunan Leningrad Ermitaj Müzesinde sergilenmektedir.

Metinde verilen bilgilerden Asya Hun Türkleri ile ilgili,

- I. Ahiret inancına sahiptirler.
- II. Dokumacılıkla uğraşmışlardır.
- III. Rus egemenliğinde yaşamışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

5. "Benim zamanımda Hunlar en güçlü dönemlerini yaşadılar. Dağınık halde yaşayan Türkleri bir çatı altında topladım. Orduda ilk defa onlu sistemi ben kurdum ve ordumu bu sisteme göre oluşturdum. İpek Yolu'nun denetimini ele geçirdim. Çin topraklarının bir kısmını ele geçirdim ve Çin'i vergiye bağladım. Ancak kalabalık Çin nüfusu içinde Türklerin öz benliklerini kaybederek yok olmalarını önlemek amacıyla bu topraklara Türkleri yerleştirmedim."

Mete Han'ın anlatımına göre, Asya Hun Devleti için;

- I. Ekonomik olarak güçlü bir duruma geldiği,
- II. Milli benliğini korumaya çalıştığı,
- III. Çin'i siyasi egemenliği altına aldığı,
- IV. Askerî teşkilatlanmaya önem verdiği

çıkartmalarından hangileri yapılabilir?

- A) I, II ve III
- B) I, II ve IV
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV

6. Uygurlar, inandıkları Manihaizm dininin etkisiyle, zamanla savaşçı özelliklerini kaybettiler. Bu dinin etkisiyle yerleşik hayata geçen Uygurlar, toprağı ekip biçmeye başladılar. Çinlilerden kâğıt ve matbaayı öğrendiler, edebiyat ve sanat alanında önemli çalışmalar yaptılar.

Verilen metinde Manihaizm'in, Uygurları;

- I. kültürel,
- II. ekonomik,
- III. askerî

alanların hangilerinde etkilediğinden bahsedilmiştir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7. İslamiyet öncesi Türklerin ana yurdu olan Orta Asya sert karasal iklimin hakim olduğu bir coğrafyadır. Göçebe hayat tarzının görüldüğü, hayvancılığın temel geçim kaynağı olduğu Orta Asya'da kurulan Türk devletleri bağımsız yaşamaya büyük önem vermiştir. Bağımsızlığını kaybeden Türk boyları başkalarının egemenliği altında yaşamaktansa başka coğrafyalara göç edip yeni bağımsız devlet kurmayı tercih etmişlerdir.

Verilen bu bilgilerde Orta Asya'daki Türklerin;

- I. toplumsal,
- II. ekonomik,
- III. siyasi

durumlarından hangilerine değinilmiştir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

8. Bozkır kültürü, Türkler arasındaki sosyal ve ekonomik yapıyı şekillendiren temel faktördür. Doğaya karşı verilen mücadele Türklerle sosyal, siyasi, askerî yetenekler kazandırmıştır. Çadır, kilim ve demir bu kültürün önemli unsurlarındandır. Türkler yılın belli bölümlerinde mevsim koşullarına göre yerlerini değiştirerek konargöçer bir hayat tarzı yaşamakta ve daha çok hayvancılık ile uğraşmaktaydılar.

Verilen metne göre Türklerin konargöçer bir hayat sürmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi olmamıştır?

- A) Otlakların yetersizliği
- B) Hayvancılıkla uğraşmaları
- C) Tarımın önemli geçim kaynaklarından olması
- D) Bulundukları coğrafyanın zorlu koşulları

9. Aşağıdakilerden hangisi Kavimler Göçü'nün sonuçları ile ilgili değildir?

- A) Günümüz Avrupa'sının temelleri atılmıştır.
- B) İlk Çağ kapanmış, Orta Çağ başlamıştır.
- C) İpek ve Baharat yollarının hâkimiyeti Türklerle geçmiştir.
- D) Avrupa'ya göç eden Türkler Avrupa Hun Devletini kurmuşlardır.

10. Uygurlar etrafını surlarla çevirdikleri şehirler kurmuşlar, saray, ev ve tapınaklar inşa ederek mimaride çok ilerlemişler kalıcı mimari eserler yapmışlardır. Yerleşik hayata geçtikleri için tarım ön plana çıkmıştır. Tarım ve ticaretle uğraşan Uygurlar, dokumacılık ve demircilik de yapmışlardır. Uygurlar tarihte bilinen 18 harfli ikinci Türk alfabesi olan Uygur alfabesini kullanmışlardır. Uygurlar, kâğıt ve matbaayı Çinlilerden öğrenip kullanmışlardır. Diğer Türk devletlerinin, Arapların ve Avrupalıların da öğrenmesini sağlamışlardır.

Buna metinden Uygur Devleti'nin;

- I. dinî,
- II. kültürel,
- III. ekonomik

özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

11. Ünlü Arap gezgin İbn-i Fadlan Seyahatnamesi'nde balballar için şu ifadeler kullanılmıştır:

"Bir Türk öldüğünde o kişi cesursa ve birini öldürdüyse öldürdüğü her kişi için bir insan tasviri oyulup, mezarı üstüne yerleştirilir. Bunlar ona cennette hizmet edecek kişilerdir."

Seyahatnamede geçen ifadelere göre Türkler ile ilgili;

- I. Tapınak mimarisinde ileri gittikleri,
- II. Çok tanrılı bir dinî anlayışa sahip oldukları,
- III. Ölümden sonra hayatın devam ettiğine inandıkları

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I, II ve III

12. Türk toplulukları konargöçer bir yaşam sürmüşlerdir. Konargöçerlik, coğrafi ve ekonomik şartlara bağlı olarak mevsimlere göre yer değiştirmedir.

Aşağıdakilerden hangisi Türklerdeki konargöçer yaşamın bir sonucu değildir?

- A) Geçim kaynağı olarak hayvancılık faaliyetleri ile uğraşmaları
- B) Taşınabilir ve daha hafif eşyaların yapımına önem vermeleri
- C) Kalın keçe örtülerle kaplanan çadırlarda yaşamaları
- D) Tek tanrılı inanç sistemi olan Gök Tanrı inancını benimsemeleri